

SANAYİDE İSTİHDAM KAYBI, İŞGÜCÜNDE DÜŞÜŞ

Seyfettin Gürsel* Gökçe Uysal** ve Mine Durmaz***

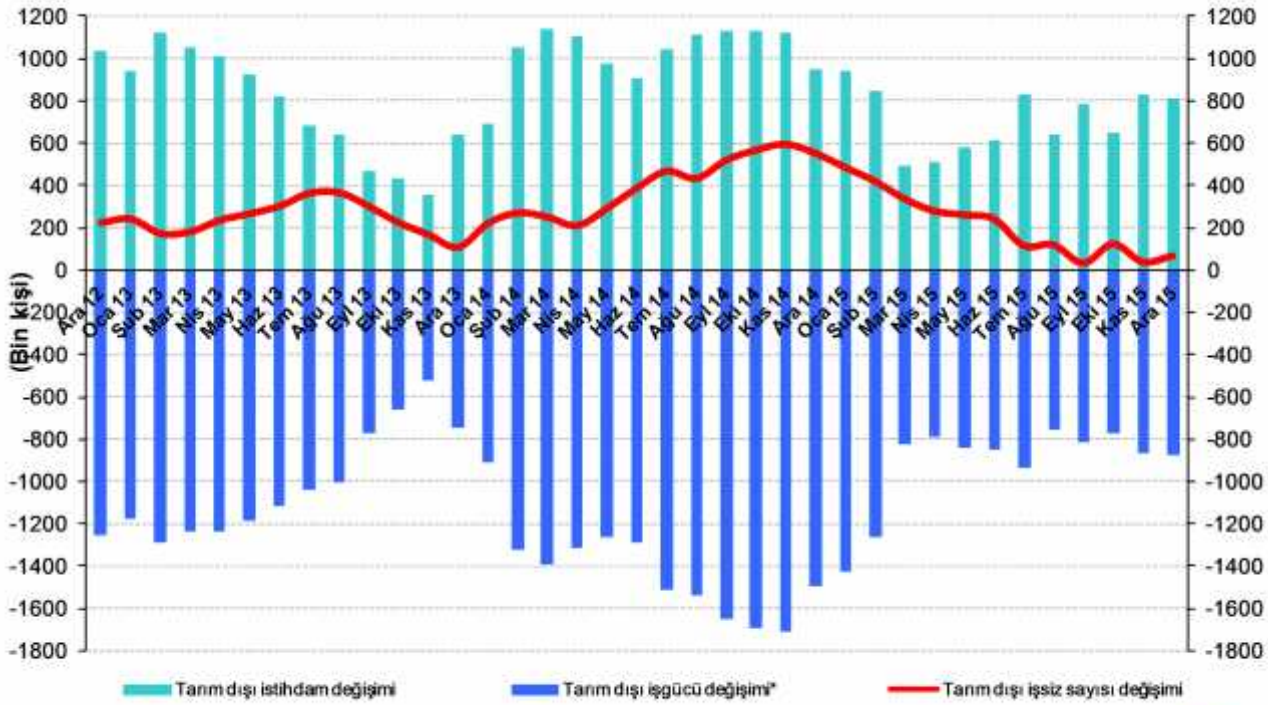
Yönetici Özeti

Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü verilerine göre tarım dışı işsizlik, Aralık 2015 döneminde bir önceki döneme kıyasla 0,1 yüzde puan azalarak yüzde 12,3 olarak kaydedilmiştir. Tarım dışı işsizlikteki gerileme tarım dışı işgücünün azalmasına dayanmaktadır. Bu dönemde istihdam sanayide 42 bin gerilemiş, inşaatta sadece 3 bin, hizmetlerde ise 60 bin artmıştır. Bu dönemde gerçekleşen mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizliği doğru tahmin eden Betam tahmin modeli, Ocak 2016 döneminde yüzde 0,1 puanlık bir gerileme ile tarım dışı işsizliğin yüzde 12,2 olacağını tahmin etmektedir.

Tarım dışı işgücü ve istihdamdaki yıllık artışlar paralel

TÜİK' in açıkladığı işgücü verilerine göre Aralık 2015 döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla tarım dışı işgücü 878 bin (yüzde 3,7), tarım dışı istihdam 814 bin (yüzde 3,9), tarım dışı işsiz sayısı ise yıllık 64 bin kişi artmıştır. Aralık 2015'te tarım dışı işgücü ve tarım dışı istihdamdaki artışların benzer seyrettiği görülmektedir.

Şekil 1 Tarım dışı işgücü ve tarım dışı istihdamın tarım dışı işsiz sayısına etkisi (yıllık)

* İşgücündeki artış işsiz sayısını arttırıcı etki yaptığından iş gücündeki değişim negatif olarak gösterilmiştir.

Kaynak: TÜİK, Betam

Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücünde düşüş

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre Aralık 2015 döneminde Kasım 2015 dönemiyle kıyaslandığında tarım dışı işgücü 3 bin azalarak 24 milyon 543 bin, tarım dışı istihdam ise 22 bin artarak 21 milyon 524 bin olmuştur

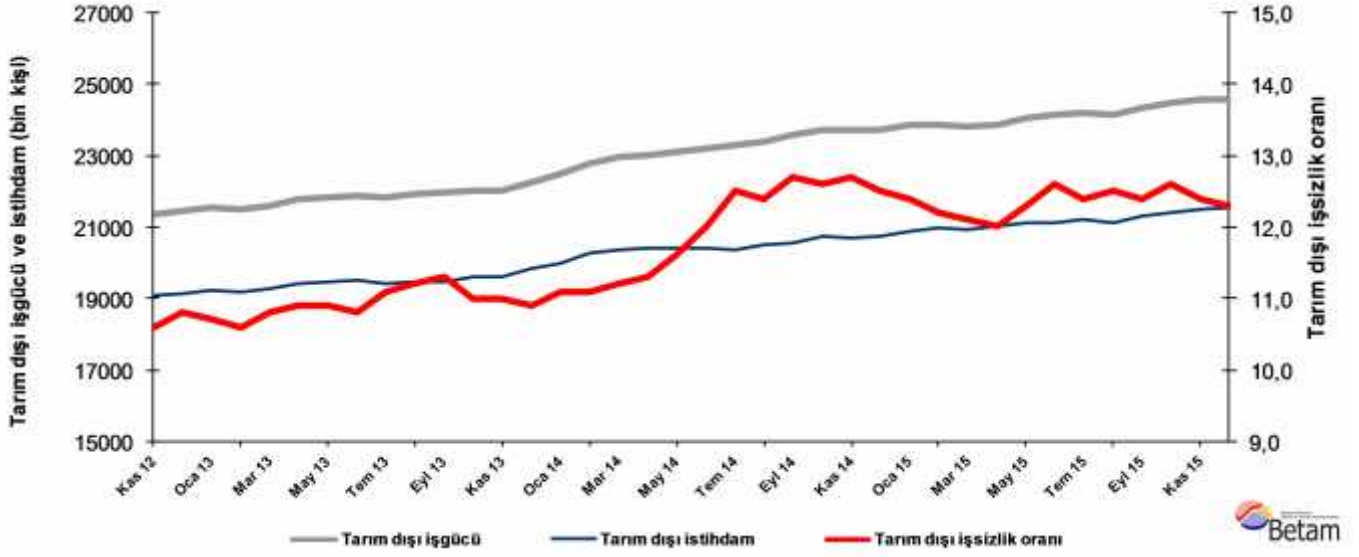
*Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@eas.bahcesehir.edu.tr

**Yrd. Doç. Dr. Gökçe Uysal, Betam, Direktör Yardımcısı, gokce.uysal@eas.bahcesehir.edu.tr

*** Mine Durmaz, Betam, Araştırma Görevlisi, mine.durmaz@eas.bahcesehir.edu.tr

(Şekil 2, Tablo 1). Aralık 2015 döneminde tarım dışı istihdamdaki artışın 22 binle sınırlı olmasına rağmen tarım dışı işgücündeki azalma işsizlik oranının 12,4'ten 12,3'e düşmesine neden olmuştur.

Şekil 2 Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

Kaynak: TÜİK, Betam

Önümüzdeki ay tarım dışı işsizliğin azalmasını bekliyoruz

Betam tahmin modelini kullanarak mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizliğin Ekim döneminden Kasım dönemine yüzde 0,1 puan düşerek yüzde 12,3 seviyesine gerileyeceğini tahmin etmiştik. Kasım dönemi için tahminimizin doğrulandığını görülmektedir.

Betam tahmin modeli Ocak 2016 döneminde mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizlik oranının yüzde 12,3'ten 0,1 puan azalarak yüzde 12,2 seviyesine gerileyeceğini tahmin etmektedir. Tahmin modelinin ayrıntılarına Betam internet sitesinden ulaşılabilir.¹ Tahmin modelinde kullanılan Kariyer.net² verilerinden ilan başına başvuru sayısı Şekil 3'de gösterilmektedir. Kariyer.net'in verileri Betam tahmin modelinin girdilerinden biri olmakla birlikte tek etken değildir. Tahminde kullanılan ekonometrik modelde İŞKUR verileri, reel kesim güven endeksi, kapasite kullanım oranı gibi farklı birçok değişken kullanılmaktadır. Bütün etkenler değerlendirilerek oluşturulan tahmine göre Ocak 2016 döneminde tarım dışı işsizliğin azalması öngörülmektedir.

¹ Betam'ın kullandığı tahmin modeli "Kariyer.net Verisiyle Kısa Vadeli Tarım Dışı İşsizlik Tahmini" başlıklı Betam Araştırma Notu 168'de ayrıntılı olarak tartışılmaktadır. Modeldeki yenilikler ise "Mevsim Etkilerinden Arındırılmış İşsizlik Tahmini" başlıklı Betam Bilgi Notu 14'te açıklanmıştır.

Soybilgen, B., "Kariyer.net Verisiyle Kısa Vadeli Tarım Dışı İşsizlik Tahmini", Betam Araştırma Notu 168.

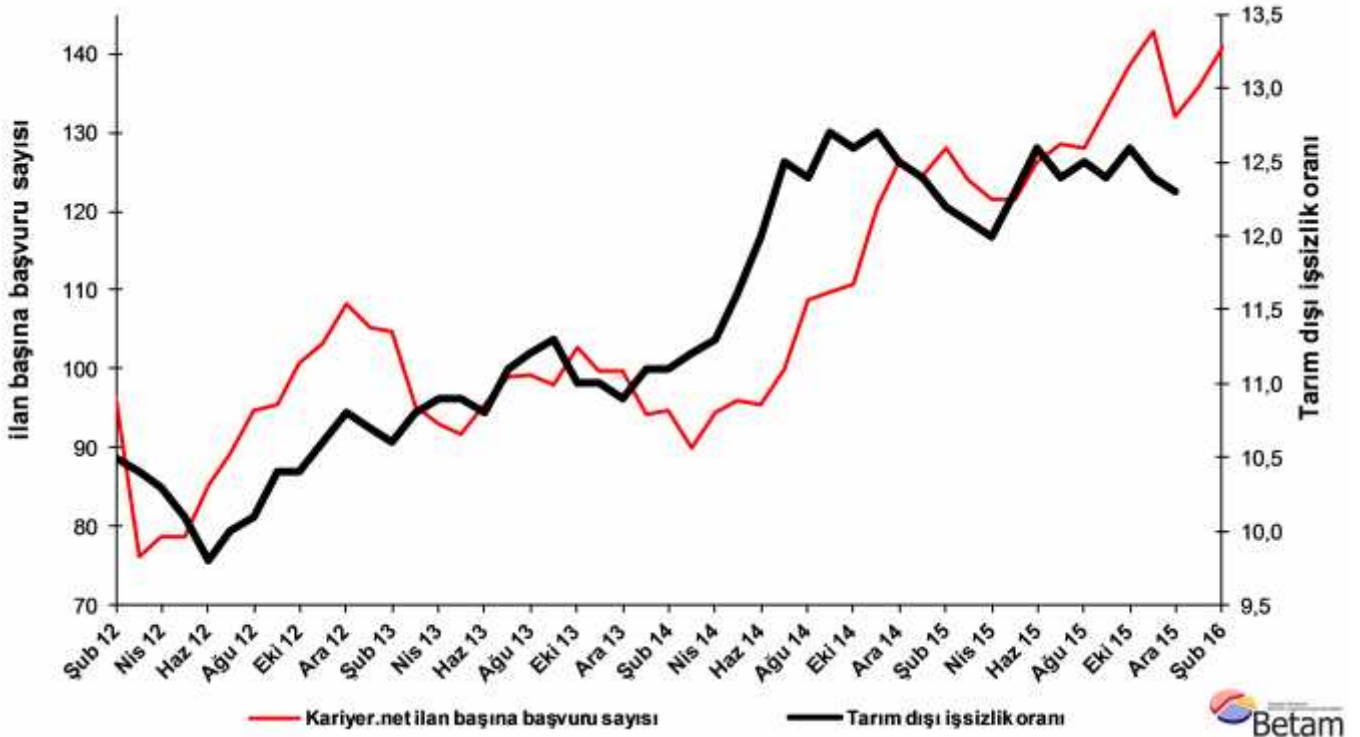
<http://betam.bahcesehir.edu.tr/tr/2014/06/kariyer-net-verisiyle-kisa-vadeli-tarim-disi-issizlik-tahmini/>

Soybilgen, B., "Mevsim Etkilerinden Arındırılmış İşsizlik Tahmini", Betam Bilgi Notu 14

<http://betam.bahcesehir.edu.tr/2015/08/mevsim-etkilerinden-arindirilmis-tarim-disi-issizlik-tahmini/>

² Betam Kariyer.net tarafından sağlanan verilerden açık bulunan iş pozisyonu başına yapılan başvuru sayısını hesaplıyor. Bu seri hem mevsim hem takvim etkilerinden arındırılmıştır. İlan başına başvuru sayısının azalması bir yandan münhal işlerin artmasına diğer yandan da başvuru sayısının azalmasına bağlıdır. Münhal işlerin artması büyümenin hızlanmasına bağlanırken, başvuruların azalması iş arayan sayısının azalmasına bağlı olacaktır.

Şekil 3 Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizlik oranı ve ilan başına başvuru sayısı

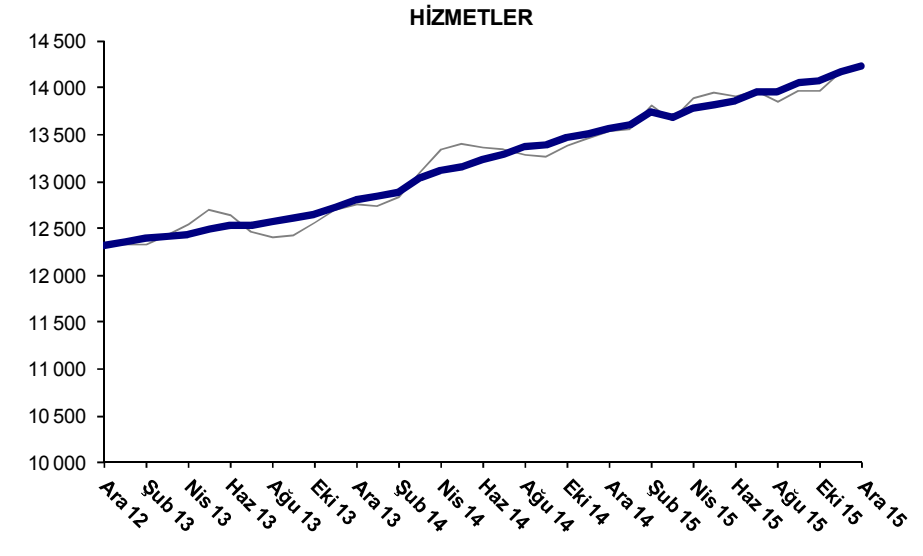
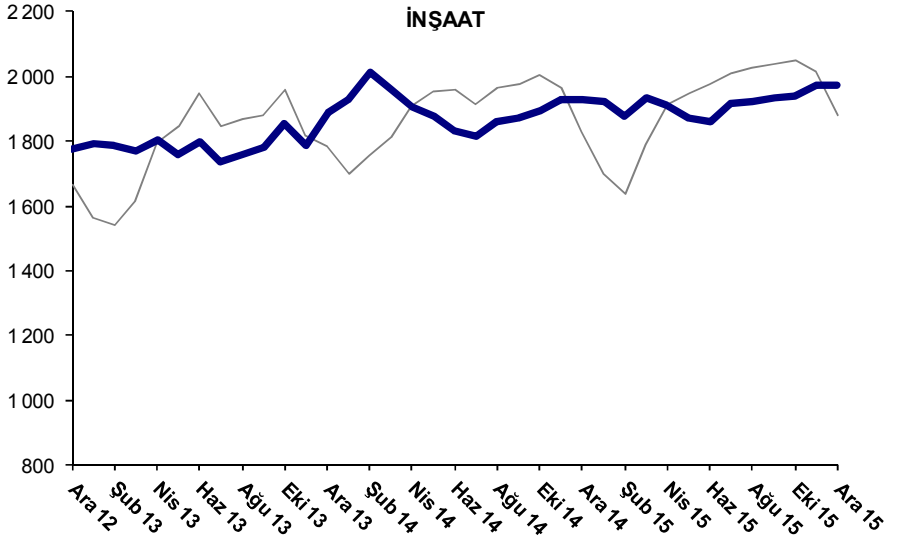
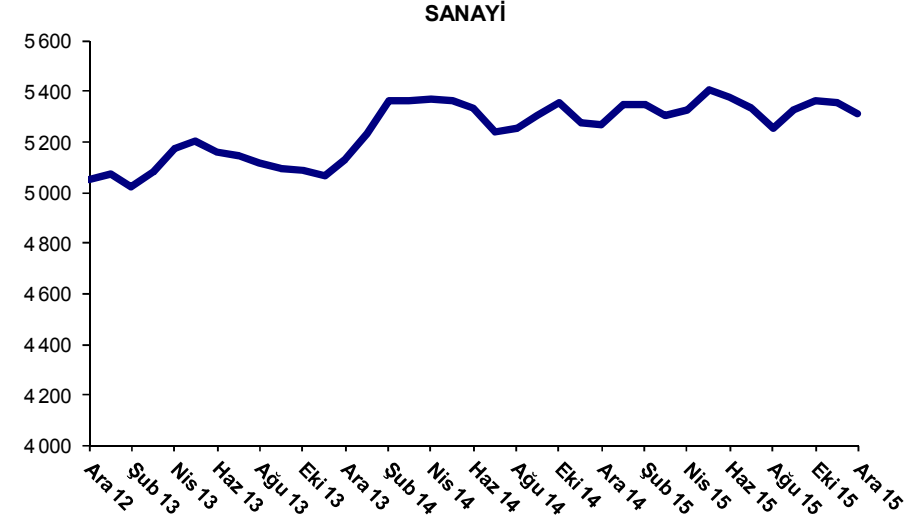
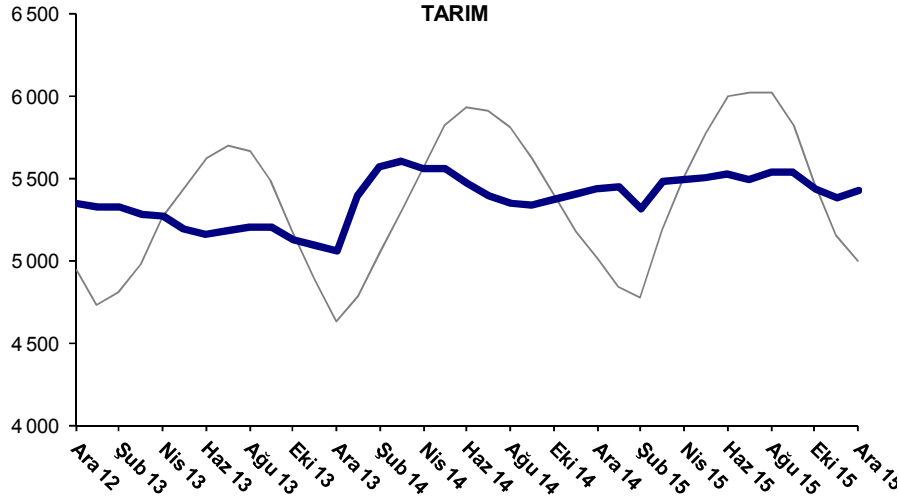
Kaynak: Kariyer.net, TÜİK, Betam

Sanayide istihdam azaldı

Mevsimsellikten arındırılmış sektörel istihdam verilerine göre Aralık 2015 döneminde tarım dışı sektörlerde istihdam artışları oldukça zayıf seyretmiştir (Şekil 4, Tablo 2).³ Tarımda ise istihdam 45 bin kişi artmıştır. Bu dönemde inşaat istihdam artışları sadece 3 bin ile sınırlı kalmıştır. Sanayide ise istihdam 42 bin kişi gerilemiştir. Kasım 2015 döneminde işsizliğin artmasını hizmetler sektöründe yaratılan 60 binlik istihdam ve tarım dışı işgücünün aylık olarak azalması engellemiştir.

³ Sektörel istihdam serileri teker teker mevsim etkilerinden arındırılmaktadır. Dolayısıyla sektörel istihdam rakamlarının toplamı, mevsim etkilerinden arındırılmış toplam istihdam rakamından farklı olabilmektedir. Aradaki fark mevsim etkilerinden arındırma prosedürünün lineer olmamasından kaynaklanmaktadır.

Şekil 4 Sektörlerin istihdam değişimi (bin kişi)

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 1 Mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işgücü göstergeleri (bin kişi)*

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Kasım 12	21355	19091	2264	10,6%			
Aralık 12	21454	19137	2317	10,8%	99	46	53
Ocak 13	21521	19218	2303	10,7%	67	81	-14
Şubat 13	21478	19201	2277	10,6%	-43	-17	-26
Mart 13	21591	19259	2332	10,8%	113	58	55
Nisan 13	21779	19405	2374	10,9%	188	146	42
Mayıs 13	21842	19461	2381	10,9%	63	56	7
Haziran 13	21848	19488	2360	10,8%	6	27	-21
Temmuz 13	21837	19413	2424	11,1%	-11	-75	64
Ağustos 13	21902	19449	2453	11,2%	65	36	29
Eylül 13	21965	19483	2482	11,3%	63	34	29
Ekim 13	22009	19588	2421	11,0%	44	105	-61
Kasım 13	22001	19581	2420	11,0%	-8	-7	-1
Aralık 13	22250	19825	2425	10,9%	249	244	5
Ocak 14	22501	20003	2498	11,1%	250	178	72
Şubat 14	22785	20256	2529	11,1%	285	253	32
Mart 14	22938	20369	2569	11,2%	153	113	40
Nisan 14	23000	20401	2599	11,3%	62	32	30
Mayıs 14	23080	20403	2677	11,6%	80	2	78
Haziran 14	23170	20390	2780	12,0%	90	-13	103
Temmuz 14	23266	20358	2908	12,5%	96	-32	128
Ağustos 14	23377	20478	2899	12,4%	110	120	-10
Eylül 14	23558	20566	2992	12,7%	181	88	93
Ekim 14	23709	20722	2987	12,6%	152	156	-4
Kasım 14	23716	20704	3012	12,7%	7	-18	25
Aralık 14	23721	20756	2965	12,5%	5	52	-47
Ocak 15	23838	20882	2956	12,4%	117	126	-9
Şubat 15	23875	20962	2913	12,2%	37	80	-43
Mart 15	23802	20922	2880	12,1%	-73	-40	-33
Nisan 15	23877	21012	2865	12,0%	75	90	-15
Mayıs 15	24066	21106	2960	12,3%	189	94	95
Haziran 15	24150	21107	3043	12,6%	84	1	83
Temmuz 15	24201	21200	3001	12,4%	51	93	-42
Ağustos 15	24154	21135	3019	12,5%	-47	-65	18
Eylül 15	24341	21323	3018	12,4%	187	188	-1
Ekim 15	24462	21380	3082	12,6%	121	57	64
Kasım 15	24546	21502	3044	12,4%	83	122	-39
Aralık 15	24543	21524	3019	12,3%	-3	22	-25

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2 Mevsim etkilerinden arındırılmış sektörel istihdam (bin kişi)*

	Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmetler	Aylık değişimler			
					Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmetler
Kasım 12	5383	5003	1797	12291				
Aralık 12	5349	5051	1776	12310	-34	48	-21	19
Ocak 13	5326	5073	1794	12350	-23	22	18	40
Şubat 13	5332	5023	1788	12389	6	-50	-6	39
Mart 13	5284	5083	1769	12407	-48	60	-19	18
Nisan 13	5267	5176	1803	12427	-17	93	34	20
Mayıs 13	5198	5200	1760	12501	-69	24	-43	74
Haziran 13	5162	5163	1801	12523	-36	-37	41	22
Temmuz 13	5182	5146	1738	12529	20	-17	-63	6
Ağustos 13	5200	5117	1757	12574	18	-29	19	45
Eylül 13	5200	5096	1780	12607	0	-21	23	33
Ekim 13	5132	5090	1853	12645	-68	-6	73	38
Kasım 13	5096	5064	1789	12728	-36	-26	-64	83
Aralık 13	5058	5131	1888	12805	-38	67	99	77
Ocak 14	5390	5232	1930	12841	332	101	42	36
Şubat 14	5576	5359	2012	12885	186	127	82	44
Mart 14	5605	5365	1965	13039	29	6	-47	154
Nisan 14	5562	5373	1904	13124	-43	8	-61	85
Mayıs 14	5556	5364	1875	13164	-6	-9	-29	40
Haziran 14	5469	5332	1831	13227	-87	-32	-44	63
Temmuz 14	5398	5243	1818	13296	-71	-89	-13	69
Ağustos 14	5346	5257	1858	13362	-52	14	40	66
Eylül 14	5339	5306	1873	13387	-7	49	15	25
Ekim 14	5369	5353	1895	13474	30	47	22	87
Kasım 14	5402	5273	1929	13502	33	-80	34	28
Aralık 14	5433	5266	1927	13563	31	-7	-2	61
Ocak 15	5449	5349	1921	13613	16	83	-6	50
Şubat 15	5316	5351	1876	13735	-133	2	-45	122
Mart 15	5480	5308	1932	13682	164	-43	56	-53
Nisan 15	5491	5326	1911	13775	11	18	-21	93
Mayıs 15	5504	5404	1873	13829	13	78	-38	54
Haziran 15	5523	5380	1860	13866	19	-24	-13	37
Temmuz 15	5498	5336	1915	13949	-25	-44	55	83
Ağustos 15	5541	5252	1921	13962	43	-84	6	13
Eylül 15	5533	5327	1935	14060	-8	75	14	98
Ekim 15	5441	5363	1938	14080	-92	36	3	20
Kasım 15	5384	5353	1972	14177	-57	-10	34	97
Aralık 15	5429	5311	1975	14237	45	-42	3	60

Kaynak: TÜİK, Betam